

**Mariusz Pajęczkowski**

**Wystawy Stowarzyszenia Twórców Form Złotniczych**  
(lata 1991–2013)

Od początku istnienia STFZ idea wspólnych pokazów prac jego członków była ważną formą promocji biżuterii autorskiej. Pierwsze takie spotkanie miało miejsce w roku założenia STFZ – otwarcie wystawy prac Członków Założycieli STFZ odbyło się w warszawskiej Galerii ART 11 grudnia 1991. Kilka miesięcy później, 3 kwietnia 1992, w nowo otwartej GALERII 32 na warszawskiej Starówce (Rynek 32) swoje prace pokazało 29 członków Stowarzyszenia. Faktycznym komisarzem i głównym organizatorem obu wystaw był Marek Nowaczyk, szef Rady Programowej STFZ.

W 1993 roku Marek Nowaczyk został organizatorem wystawy PREZENTACJE, do której zostali zaproszeni wyłącznie członkowie STFZ. W ostatniej chwili decyzja ta została zmieniona – nieudana współpraca z kierowniczką Galerii Nowy Świat w Warszawie oraz liczne krytyczne komentarze związane z tym faktem były powodem dłuższej przerwy w organizacji kolejnych wystaw STFZ.

Kolejna wystawa odbyła się w 1997 roku. "WYBÓR `97" był prezentacją stanu polskiego złotnictwa – powstał jako wybór prac najlepszych, w większości wyróżnianych i nagradzanych na krajowych konkursach. Kwalifikacji prac dokonała Rada Programowa STFZ, zapraszając również autorów spoza Stowarzyszenia. "WYBÓR `97" został przedstawiony w czerwcu 1997 roku w Strasburgu, na forum trzeciej Konferencji Ars Ornata Europeana. Wystawa adresowana była do szerokiego kręgu przedstawicieli europejskich stowarzyszeń twórczych, skupiających artystów złotników i projektantów. "WYBÓR `97" wzbudził wielkie uznanie m.in. wysoką jakością techniczną eksponowanych prac oraz wysokim poziomem artystycznym. Od czasu tej prezentacji, środowisko polskich artystów projektantów zostało uznane za godnego partnera, a zainicjowana wtedy współpraca zaowocowała organizacją konferencji Ars Ornata Europeana w Krakowie w 2000 roku pod tytułem Ars Ornata Cracoviana. "WYBÓR `97" był prezentowany także m.in. we wrocławskiej Galerii Sztuki Złotniczej Aleksandry i Janusza Stanko, w Muzeum w Gliwicach oraz w Galerii Sztuki w Ostrołęce. Wystawie towarzyszył czterostronicowy folder.

Rok 2000 był dla STFZ przełomowy pod względem nawiązywania kontaktów zagranicznych. Wśród wielu wystaw pokazywanych w czasie Ars Ornata Cracoviana

był także "WYBÓR 2000" – nawiązujący do wystawy z 1997 roku, pokaz prac członków STFZ i zaproszonych gości. Wystawę można było zobaczyć w krakowskiej Galerii ORA przy ul. Sławkowskiej 13 w dniach 30 czerwca – 3 lipca 2000 roku. Wystawie nie towarzyszyły folder ani katalog – jedyna znana dokumentacja wydarzenia znajduje się na stronie internetowej [www.zlotnictwo.info](http://www.zlotnictwo.info) oraz na płytach CD, które STFZ przygotowało jako relację z krakowskiej konferencji.

W 2006 roku zorganizowano wystawę, w której zaproszono wyłącznie członków STFZ. Jej organizacja wiązała się z nadchodzącym 15-leciem istnienia STFZ. W związku z planowanymi obchodami istniał już projekt zorganizowania dużej wystawy oraz przygotowania pierwszego katalogu prac członków STFZ. "WYBÓR `06" stał się *de facto* próbą generalną przed głównymi obchodami jubileuszu i pretekstem do zebrania większości przedmiotów. Wystawa miała swoją premierę w salach warszawskiego Teatru Współczesnego 27 marca 2006 roku, prace były prezentowane do 9 kwietnia. Sukces tego pokazu, zainteresowanie publiczności i akceptacja formuły przez jego dyrekcję były początkiem największego cyklu wystaw współtworzonych przez STFZ – *Współczesnej Sztuki Złotniczej w Teatrze Współczesnym*.

Jubileuszowa wystawa "**STFZ. XV**" miała premierę 27 maja 2006 roku podczas Legnickiego Festiwalu Srebra "SREBRO". Przy tej okazji zaprezentowano katalog przygotowany siłami członków Stowarzyszenia, przy nieocenionej pomocy Galerii Sztuki w Legnicy i licznych przyjaciół. Jubileusz 15-lecia STFZ udowodnił, że dzięki wspólnej, społecznej pracy wielu osób, bez dofinansowania ze strony instytucji państwowych i sponsorów, w oparciu wyłącznie o składki członkowskie, może powstać i trwać inicjatywa działająca prężnie, bezkonfliktowo w swoim środowisku, znana szeroko w kraju i za granicą.

Wystawa „STFZ. XV” zainicjowała cykl kolejnych wydarzeń nawiązujących do tego tytułu. Druga z cyklu wystawa pt. "**STFZ. Nasz bursztyn**" powstała na zaproszenie Roberta Pytłosa, pełnomocnika ds. bursztynu Prezydenta Gdańska. Prace przygotowawcze zostały sprawnie przeprowadzone, wystawa była gotowa do pokazania już w połowie roku 2008. Brakowało jednak obiecanych środków na katalog. 15 grudnia 2008 roku w salach Teatru Współczesnego w Warszawie odbyła się premiera pokazu ilustrowana folderem przygotowanym przez STFZ.

Prawdopodobnie ten fakt przyspieszył podjęcie decyzji przez naszego partnera – środki zostały przekazane, zaś planowany katalog ukazał się w roku 2009 i towarzyszył kolejnym ekspozycjom w kraju i za granicą.

W 2009 roku Galeria Sztuki w Legnicy zaprosiła Stowarzyszenie, do prezentacji kolejnej wystawy swoich członków podczas Legnickiego Festiwalu Srebra. Mariusz Pajączkowski, członek Zarządu STFZ zorganizował spotkanie pt. "**STFZ. Tet-a-tet**". Prace były pokazane w legnickiej Galerii CORNER, towarzyszył jej folder wydany przez legnicką galerię. Prezentacja biżuterii członków STFZ odbyła się w nowatorskiej formule – prace można było wziąć do ręki, obejrzeć ze wszystkich stron, przymierzyć. Formuła ta była udanym eksperymentem testującym odwagę autorów i uczciwość publiczności. Powtórzenie "**STFZ. Tet-a-tet**" w cyklu *Współczesna Sztuka Złotnicza w Teatrze Współczesnym* odbyło się już jednak w gablotach wystawienniczych.

Pomysł kolejnej wystawy pt. "**STFZ. EKO**" powstał w roku 2008 jako wystawa dziesięciu członków STFZ, którzy w swych pracach wykorzystywali motywy zwierzęce i roślinne.. Wystawa powstawała z myślą o cyklu *Współczesna Sztuka Złotnicza w Teatrze Współczesnym*. Jednak w 2010 roku idea wystawy otrzymała mocne wsparcie – ponowne zaproszenie z Galerii Sztuki w Legnicy. Wystawa została zaprezentowana w ramach Legnickiego Festiwalu Srebra 2010. Zarówno STFZ, jak i Galeria Sztuki w Legnicy postanowili przyznać wyróżnienia najciekawszym realizacjom. Dzięki społecznej pracy członków STFZ i pomocy legnickiej galerii został przygotowany katalog. Wystawa została przyjęta wyjątkowo ciepło – była pokazywana w wielu miejscach, zaś w roku 2011 dzięki wsparciu Muzeum Sztuki Złotniczej w Kazimierzu Dolnym, Muzeum w Gliwicach i sandomierskiej Galerii Otwartej udało się przygotować dodruk katalogu.

Rok 2011 to kolejny jubileusz STFZ – 20-lecie jego powstania. Z tej okazji, podobnie jak w 2006 roku, została przygotowana kolejna wystawa prac członków Stowarzyszenia pt. "**STFZ. Z archiwum XX**". Premiera pokazu odbyła się ponownie podczas Legnickiego Festiwalu Srebra w maju 2011 roku. Wystawa ta została później pokazana m.in. w Galerii Stanko we Wrocławiu, Galerii Studio M Bożeny Marki w Warszawie, w Galerii Ambermoda Mariusza Gliwińskiego w Sopocie i w sandomierskiej Galerii Otwartej.